

MATURITNÍ ÚSTNÍ ZKOUŠKA OBORU 75-31-M/01 PŘEDŠKOLNÍ A MIMOŠKOLNÍ
PEDAGOGIKA

MATURITNÍ TÉMATA

PŘEDMĚT: PSYCHOLOGIE

2024/2025

1. Psychologie jako věda, význam psychologie, základní, speciální a aplikované psycho – logické disciplíny (pojem psychologie, předmět psychologie, prožívání, chování, vědomí, nevědomí, obory studia psychologie, význam studia psychologie)

2. Psychické procesy – cití, počitek, vnímání (pojem, cití, počitek, počitkový práh, smyslová citlivost, smyslová adaptace), představivost, představa, fantazie (psychické procesy poznávací, pojem představy, fantazie, rozdíl mezi nimi, druhy představ, druhy fantazie), paměť (složky, dělení paměti, paměťové procesy, fáze paměti), učení (druhy učení, podmínky učení, vztah k paměti, motivace, adaptace, kognitivní procesy, získávání dovedností, charakteristika, druhy učení, proces učení)

3. Myšlení (formy, druhy myšlení – pojem, soud, úsudek, rozdíly mezi nimi), řeč (druhy řeči, vztah myšlení a řeči), pozornost (pojem, dělení pozornosti, vlivy na pozornost, vztah pozornosti ke stupňům aktivace, dlouhodobá a krátkodobá pozornost, pozornost a multitasking, pozornost a kognitivní procesy), city – emoce (znaky, druhy citů, emoce a emoční inteligence, emoce jako komplexní psychofyziologický projev, sklon k pozitivním či negativním emocím, intenzita emocí, afekt, nálada, rozsah a diferenciací emocí, schopnost regulace emocí, emoce jako prostředek základní orientace a regulace)

4. Prenatální, novorozenecké a kojenecké období (vymezení období, plod, vývoj, těhotenství, reflexy, imunizace, význam kojení, adaptace, výživa, potřeba)

5. Batolecí, předškolní období, mladší školní věk (vymezení, potřeby, socializace, vývoj, podmínky a testování školní zralosti)

6. Období pubescence, období adolescence (charakteristika, tělesná proměna, identita adolescenta, socializace), období časně dospělosti (charakteristika, tělesná proměna, identita adolescenta, socializace)

7. Období střední dospělosti, pozdní dospělost, stáří (rané stáří – charakteristika, tělesné a psychické změny, odchod do důchodu, rodinné role; pravé stáří – charakteristika, změna způsobu života a psychiky, umírání a smrt, význam víry ve stáří)

8. Sociální vztahy – socializace, sociální role, sociální pozice (socializace, osobnosti, poruchy socializace, sociální učení, sociální percepce, sociální postoje)

9. Sociální skupiny, sociální interakce (chyby v sociální percepci, sebenaplnující proroctví, možnosti ovlivňování postojů; třída jako sociální skupina, skupinová dynamika a struktura, sociální role, skupinová norma, vliv skupiny na jednotlivce, klasifikace a

struktura sociální skupiny, sociální pozice, role a status – vzájemné vztahy ve skupině – afiliace, atraktivita, láska, agresivita, prosociální chování)

10. Komunikace, komunikační styly, pravidla komunikace (utváření sociálních interakcí, sociální chování – formy mezilidské komunikace, struktura komunikace, komunikační styl), asertivní komunikace, konflikty a jejich řešení, typy konfliktů (komunikace verbální/neverbální, komunikace s dítětem/rodičem/problémovým rodičem), asertivní komunikace (zásady asertivní komunikace, asertivní desatero, techniky asertivní komunikace)

11. Aktivačně motivační vlastnosti osobnosti (motivace, potřeby, zájmy, motivy, směr, intenzita, délka trvání motivu, motiv jako latentní dispozice, základní biologické potřeby, základní psycho-sociální potřeby, Maslowova pyramida potřeb), vztahově postoje vlastnosti osobnosti (charakter, vztahy, postoje, funkce postojů, změna postojů, podstata charakteru, utváření charakteru)

12. Seberegulační vlastnosti osobnosti (sebeuvědomování, sebepoznávání, sebehodnocení, sebekritika, svědomí, volní vlastnosti), výkonové vlastnosti osobnosti (schopnosti, inteligence, vloh, druhy schopností, rozvoj schopností, pojetí inteligence, tvořivost)

13. Dynamické vlastnosti osobnosti (temperament, vývoj temperamentu, typologie temperamentu – např. Eysenckovo pojetí, teorie vrozených temperamentových bloků; Kohlbergova stadia morálního vývoje)

14. Náročné životní situace (konflikt, frustrace, deprivace, trauma, stres; strategie zvládání zátěže), typy konfliktů (interpersonální a intrapersonální konflikt, emoční a intelektuální konflikt, konstruktivní a destruktivní, verbální a neverbální), syndrom vyhoření, duševní hygiena (zásady psychohygieny, supervize/intervize, psychohygiena učení)

15. Preventivně výchovná péče o děti a mládež (prevence, výchova, děti, mládež, péče)

16. Negativní sebehodnocení a působení rodiny, školy (sebepoznání, sebehodnocení, sebevýchova, sebeúcta, sebeobraz, sebepojem)

17. Poruchy chování se sociálním základem (disociační porucha identity, Oppositional Defiant Disorder (DDD), kombinovaná porucha chování a emocí (CD), asociální chování, poruchy přizpůsobení s poruchou chování), prevence sociálních deviací, kriminalita dětí a mládeže, diskriminace, šikana (sociálně patologické jevy – disociální, asociální, antisociální chování, šikana, kyberšikana – vs. prosociální chování)

18. Závislostní chování – gamblerství, alkoholismus, kofeinismus, nikotinismus, narkomanie, toxikomanie (definice, klasifikace, rizikové faktory a prevence, dopady na zdraví, etické a morální aspekty), závislost na sektách a psychických kultech, sebepoškozování, sebevražda (vztah k agresi a autoagresi)

19. Lidská činnost – hra, učení, práce (druhy her, využití her v psychologii, vztah hry a učení)

20. Neurózy a neurotické chování (neurotické poruchy a poruchy příjmu potravy; charakteristiky), duševní poruchy (členění, léčba, aktuální otázky), sexuální deviace,